

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **K. H. D. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2007, č. j. OAM - 1228/LE - 15 - 07 - R2 - 2006, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 9. 2008, č. j. 28 Az 82/2007 - 90,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 12. 11. 2007, č. j. OAM - 1228/LE - 15 - 07 - R2 - 2006, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel, že při svém rozhodování plně respektoval rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 55 Az 10/2006, jímž byl podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán a doplnil dokazování. Nové informace o zemi původu žalobce jsou citovány v rozhodnutí žalovaného, na něž odkazuje. Správní orgán rovněž zohlednil při svém rozhodování podklady, které žalobce předložil k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Skutečný stav byl žalovaným zjištěn dostatečným způsobem, z něhož vyplynul jednoznačný závěr, že mezinárodní ochrana ani formou azylu, ani formou doplňkové ochrany nebude udělena. Ke zrušení rozhodnutí nebyl dán zákonný důvod - stěžovatel nesouhlasí zejména s tím, že odůvodnění správního orgánu bylo nedostatečné. Odůvodnění rozsudku soudu obsahuje tvrzení, jež nemají oporu ve spisu, předně je hrubým zkreslením reality tvrzení soudu o pronásledování žalobce v zemi původu. Žalobce neměl žádné problémy v souvislosti se svými názory a nezažíval nic, co by se dalo nazvat pronásledováním. Jedinou jeho jednorázovou aktivitou bylo házení kamenů na vojáky, pokud přišli do jejich čtvrti (uvedeno v protokolu o pohovoru ze dne 8. 11. 2006). Kvůli svému jednání se nestal terčem represe ze strany státních orgánů či nelegálních struktur. Nedá se tedy hovořit o pronásledování či odůvodněném strachu z pronásledování dle judikatury Nejvyššího

správního soudu - stěžovatel odkázal na rozhodnutí NSS sp. zn. 7 Azs 276/2004 ze dne 8. 12. 2005 a sp. zn. 7 Azs 216/2005 ze dne 29. 1. 2006. Jednorázový problém, který vznikl v důsledku kriminálního aktu žalobce, tj. podpálení domu osobě, o níž se domníval, že je zapletená do vraždy jeho otce, nelze s odkazem na rozsudek NSS sp. zn. 8 Azs 170/2005 ze dne 25. 8. 2006 označit za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. Stěžovatel považuje rozsudek soudu za jednostranný, soud připustil nové důkazy, které žalobce mohl předložit již v řízení před správním orgánem, avšak tak neučinil. K otázce doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu stěžovatel podotkl, že strana UFC je stranou vládní a žádné postihy za příslušnost k ní podle informací ve správním spisu nehrozí. Žalobce byl v zemi původu stíhán za obecně kriminální čin - žhářství. Stěžovatel dále vyjádřil pochybnost nad totožností žalobce s tím, že je více než pravděpodobné, že zamlčel správnímu orgánu existenci cestovního dokladu, bez něhož by se na území Evropské unie leteckou cestou, jak uvedl, nedostal. Kasační stížnost považuje stěžovatel za přijatelnou, když pochybení krajského soudu má dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Soud nerespektoval obecnou zásadu rovnosti účastníků dle s. ř. s., ve svém rozsudku zohlednil pouze námitky žalobce a nezabýval se zhodnocením tvrzení žalovaného, připustil nové důkazy, jež žalobce mohl předložit již při jednání před správním orgánem a hodnotil je jednostranně. Podle názoru stěžovatele soud nesprávně vykládá pojem pronásledování, neboť dovodil existenci pronásledování u žalobce, a to bez opory ve skutečně zjištěném skutkovém stavu. Stěžovatel v závěru navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ze spisového materiálu v daném případě vyplynulo, že žadatel požádal o azyl dne 5. 11. 2006, kdy byl zadržen bez platného cestovního dokladu na území České republiky. Zemi původu opustil, jak uvedl v pohovoru 8. 11. 2006, z důvodu obav o svůj život, protože byl dne 27. 10. 2006 zabit jeho otec skupinou vojáků shromážděnou kolem R. A., jenž prohlásil, že ho zabije a vypsal na jeho hlavu odměnu. Žalobce mu na odplatu zapálil dům a odcestoval. Žalobce byl aktivním členem UFC (Union des Forces Changement) a založil skupinu mladých aktivistů této strany pod názvem EKPEMOG. Uvedl, že do vlasti se navrátit nemůže kvůli tomu, co prohlásil R. A. a zejména kvůli tomu, že je hledán vládními vojáky, kteří mu usilují o život. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 11. 2005, č. j. OAM - 1228/LE - 15 - 07 - 2006, nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 16. 1. 2007, č. j. 55 Az 10/2006 - 70, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 11. 2007, č. j. OAM - 1228/LE - 15 - 07 - R2 - 2006, nebyla žalobci ze všech uvedených důvodů udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. O důvodech zrušujícího rozhodnutí krajského soudu bude podrobně pojednáno níže.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (u všech níže citovaných rozhodnutí NSS platí, že jsou dostupné

na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřipustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) - viz výše, řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřipustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. (Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.). V daném případě byla kasační stížnost posouzena jako nepřijatelná, a to především z toho důvodu, že „že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné“. Pochybení tohoto typu a intenzity shledáno nebylo, jak bude ještě vysvětleno níže.

Stěžovatelem je principiálně uplatňována nepřezkoumatelnost rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud se tedy nejprve zabýval odůvodněním napadeného rozhodnutí. Krajský soud v odůvodnění uvedl tyto důvody pro svůj postup (tj. pro zrušení rozhodnutí žalovaného):

Rozhodnutí žalovaného nevychází z dostatečně zjištěného skutkového stavu, správní orgán v podstatě spojil důvody žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu s jeho obavou za reakci ze žhářství, když z informačních zdrojů převzal následující fakta: o vraždě žalobcova otce nejsou žádné zprávy, hnutí EKPEMOG známé není, UFC je vládní stranu a pan A. zemřel při nehodě. Stěžovatel přitom toliko odkázal na shromážděné informace o zemi původu s tím, že na žalobce nelze vztáhnout žádnou formu mezinárodní ochrany, přičemž k důkazům předloženým žalobcem se prakticky nevyjádřil.

Soud uložil žalovanému povinnost v dalším řízení zhodnotit nejenom důkazy jím shromážděné, nýbrž se zaměřit (jak již ostatně jednou Krajský soud v Praze rozhodnutím ze dne 16. 1. 2007, sp. zn. 55 Az 10/2006, uložil žalovanému správnímu orgánu) na hodnocení důkazů předložených žalobcem, a to jak těch, které byly součástí spisu od samého počátku, tak i důkazů předložených žalobcem krajskému soudu. Dále soud uložil žalovanému povinnost doplnit dokazování o aktuální zprávy o zemi původu či doplňující pohovor se žalobcem a v odůvodnění se vypořádat se všemi okolnostmi uváděnými žalobcem.

Nejvyšší správní soud se tímto vyhodnocením případu krajským soudem ve světle podkladů ve spise zabíral a dospěl k následujícím závěrům:

Krajský soud konstatoval, že žalovaný v podstatě spojil důvody žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu s jeho obavou za reakci ze žhářství, když z informačních zdrojů převzal uváděná fakta, toliko odkázal na shromážděné informace o zemi původu s tím, že na žalobce nelze vztáhnout žádnou formu mezinárodní ochrany, přičemž k důkazům předloženým žalobcem se prakticky nevyjádřil. Soud vytkl žalovanému, že jeho rozhodnutí nevychází z dostatečně zjištěného skutkového stavu, nebyly zjištěny všechny okolnosti případu, správní orgán se nevypořádal s uvedenými skutečnostmi dostatečně, když v rozhodnutí uvedl, že žadatel neuvedl skutečnosti svědčící o jeho pronásledování z azylově relevantních důvodů. Správní orgán nehodnotil důkazy, kterými disponoval.

Soud dále uložil žalovanému povinnost v dalším řízení zhodnotit nejenom důkazy jím shromážděné, nýbrž se zaměřit na hodnocení důkazů předložených žalobcem, a to jak těch, které byly součástí spisu od samého počátku, tak i důkazů předložených žalobcem krajskému soudu. Soud uložil žalovanému povinnost doplnit dokazování o aktuální zprávy o zemi původu či doplňující pohovor se žalobcem a v odůvodnění se vypořádat se všemi okolnostmi uváděnými žalobcem.

V souladu s rozhodnutím NSS č. j. 2 Azs 4/2009 - 180 z 26. 5. 2009 je třeba uvést, že Krajský soud podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání správního rozhodnutí vychází zásadně ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu. Žalovaný informacemi sdělenými v řízení u krajského soudu v řízení o azylu nedisponoval, a proto k nim nemohl přihlídnout ani krajský soud. Nejvyšší správní soud přitom konstatoval již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, „jistá procesní aktivita je ... požadována i po žalovaném, který by měl v průběhu pohovoru vhodně kladenými otázkami zjistit, zda-li žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat.“ To ovšem nic nemění na tom, že břemeno tvrzení ohledně důvodů doplňkové ochrany leží na straně stěžovatele (viz rovněž rozsudek NSS z 31. 10. 2008, sp. zn. 5 Azs 50/2008). V projednávaném

případě žalobce přímo u jednání předložil i několik důkazů, kterými dle hodnocení soudu dokladuje jednak věrohodnost svého příběhu a jednak nadále trvající nebezpečí pro svou osobu, pokud by se do země původu vrátil, jež v průběhu pohovoru nebyly uvedeny, a které se na základě úvahy soudu staly důvodem ke zrušení rozhodnutí.

Důvody uvedené krajským soudem ke zdůvodnění svého postupu tedy nejsou v úplnosti správné. Nejvyšší správní soud však ze spisového materiálu na druhé straně zjistil, že také odůvodnění správního orgánu vykazuje značné a závažné nedostatky: především se to týká skutečnosti, že se žalovaný nevypořádal s tvrzením žalobce o jeho obavě z pronásledování a nevzal v úvahu i širší souvislosti politického boje v zemi původu, nezabýval se tvrzeními o politických aktivitách žalobce, souvislostmi nakolik smrt žalobcova otce a jeho další jednání proti R. A. souvisí se širším kontextem politického dění v Togu. Dále je třeba uvést, že odůvodnění rozhodnutí vykazuje i další známky vnitřní rozpornosti a nekonzistentnosti, a to právě v otázkách zásadních pro posouzení věci: např. ... „žadatel neuvedl, že by měl v Togu problémy kvůli příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání konkrétních politických názorů“... „žadatel neuvedl skutečnosti svědčící o jeho pronásledování z azylově relevantních důvodů“. Tyto skutečnosti však žadatel (alespoň částečně, či v náznaku) uváděl a v případě jejich pravdivosti by si vyžadovaly podrobnější hodnocení (a to i s ohledem např. na rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83: „*ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu hovoří o „odůvodněném strachu z pronásledování“, nikoli o uskutečněném pronásledování. ... Zákon o azylu staví na potencialitě pronásledování, resp. na odůvodněném strachu, nikoliv pouze na reálných zážitcích žadatele. Je na žalovaném, aby své závěry o (ne)odůvodněnosti obav stěžovatele přesvědčivě doložil.*“). Pokud správní orgán v řízení nově tvrzené skutečnosti odmítne považovat za věrohodné, tak je důležité, aby bylo patrné, jakými myšlenkovými soudy správní orgán postupoval, což odůvodnění správního orgánu nespĺňuje. Za situace, kdy rozhodnutí jako celek působí poněkud mlhavě a neurčitě a kdy ani vlastní hodnocení věci správním orgánem není konzistentní, považoval Nejvyšší správní soud meritorní (zrušující) rozhodnutí krajského soudu ve věci za správné - s korekcí provedenou výše uvedeným právním názorem. V tomto směru odkazuje Nejvyšší správní soud na svoji ustálenou judikaturu, ze které budiž ocitováno: „*Nesprávné dílčí závěry krajského soudu lze korigovat právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu bez toho, aby rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno.* Takto bylo postupováno i v daném případě, neboť není na místě rušit napadený rozsudek krajského soudu, jehož výrok obstál při přezkumu zákonnosti, byť se opírá o dílčí nesprávné závěry, jejichž korekce byla provedena výše.“ (dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2008, č. j. 6 As 68/2006 - 125.). Nejvyšší správní soud se tedy sice s úvahou krajského soudu plně neztotožňuje (viz výše), k zásahu do rozhodnutí však s ohledem na výše uvedené nepřistoupil. Odstranění nedostatků, konzistentnost při hodnocení postavení žadatele o mezinárodní ochranu, celkové ujasnění a jednoznačné vyznění odůvodnění rozhodnutí, jakož i dořešení a objasnění případných sporných otázek je žádoucí.

Nejvyšší správní soud zvažoval za výše uvedených - poněkud nestandardních - okolností závažněji otázku, zda v daném případě neměl připustit přijatelnost (a rozhodovat spíše rozsudkem), avšak dospěl k závěru, že se jednak nejedná o přesah vlastních zájmů stěžovatele, jednak jeho právní vyhodnocení věci nevybočuje z běžné judikatorní praxe a dále zejména - pochybení krajského soudu nebylo natolik závažným, aby vedlo ke zrušení rozsudku a spadá tak pod výše uvedené vymezení nepřijatelnosti. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu také poskytuje dostatečnou odpověď na předkládané a výše osvětlené problémy. Nejvyšší správní soud za uvedených okolností neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o nákladech řízení má odůvodnění v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.), podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu